

Aan
De Minister van Financiën van Curaçao

**College financieel toezicht
Curaçao en Sint Maarten**

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Convent Building 26
Frontstreet, P.O. Box 686
Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

E-mail info@cft.an
Internet www.cft.an

Contactpersoon
Pier Hornstra
Datum
12 juni 2014
Ons kenmerk
Cft 201400091
Pagina
1/4

Telefoonnummer
+5999 461 9081
E-mail
info@cft.an
Uw kenmerk

Bijlagen
-

Onderwerp
Begrotingsvoorbereiding 2015

Geachte heer Jardim,

Conform de Staatsregeling van Curaçao dient op de tweede dinsdag van september de ontwerpbegroting 2015 aan de Staten te worden aangeboden. Het is gebruikelijk dat in de periode hieraan voorafgaand een conceptversie van de ontwerpbegroting voor advies wordt ingediend bij het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft), zodat de Staten bij de behandeling van de ontwerpbegroting kunnen beschikken over zowel het advies van de Raad van Advies als van het Cft. Ten behoeve van de begrotingsvoorbereiding 2015 stelt het Cft u middels deze brief op de hoogte welke onderdelen zullen worden betrokken bij de toetsing van de begroting 2015. Ondanks dat de begrotingsuitvoering momenteel op schema lijkt, ziet het Cft met name meerjarig risico's die geadresseerd moeten worden.

Toetsingskader

Uiteraard zal het Cft de ontwerpbegroting 2015 toetsen aan de financiële normen zoals opgenomen in artikel 15 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft). Dit betekent dat wordt beoordeeld of de gewone dienst en de kapitaaldienst sluitend zijn, de rentelastnorm niet wordt overschreden en er een uiteenzetting wordt verstrekt van de financiële toestand van Curaçao. Tevens dient de begroting volledig, controleerbaar, ordelijk en volledig toegelicht te zijn. Het Cft zal daartoe in het bijzonder de volgende punten meenemen bij de beoordeling van de ontwerpbegroting 2015:

- *De financiële situatie van de overheidsvennootschappen*
Zoals het College tijdens zijn bezoek aan Curaçao begin mei en in zijn reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2014 heeft aangegeven, verwacht het op korte termijn meer inzicht in de actuele financiële situatie van met name de drie noodlijdende

overheidsvennootschappen Aqualectra, de Curaçaose Dokmaatschappij en Cpost International. Het Cft heeft inmiddels aanvullende informatie ontvangen over de financiële situatie van Aqualectra, maar nog altijd beschikt het Cft niet over de meest recente jaarrekeningen van de drie overheidsvennootschappen. Hierdoor kan geen goed beeld van de financiële situatie van deze vennootschappen, en daarmee van het risico voor de landsbegroting, worden gevormd. Het Cft verzoekt tegelijk met de ontwerpbegroting 2015 recente financiële gegevens van Aqualectra, CDM en Cpost, alsmede een plan van aanpak voor gezondmaking van deze drie overheidsvennootschappen, op basis waarvan beoordeeld kan worden of er een (meerjarig) budgettair effect op de landsbegroting dreigt en of hiermee rekening is gehouden in de ontwerpbegroting 2015.

Daarnaast heeft het Cft zijn bedenkingen bij de realisatie van de beoogde dividenden die in de begroting 2014 meerjarig oplopen tot ANG 36 miljoen. Zonder een vastgesteld dividendbeleid, een adequate onderbouwing en de meest recente jaarrekeningen van de entiteiten die deze dividenden moeten genereren, zal het Cft niet kunnen instemmen met een dergelijke dividendraming.

- *De voortgang van de uitvoering van de maatregelen uit het saneringspad*
De meeste besparingen uit het saneringspad kennen een flinke meerjarige oploop, terwijl de implementatie van de maatregelen achter blijft. Met name op het terrein van de besparingen op personeel, materieel en subsidies maakt het Cft zich zorgen dat de meerjarige besparingen niet worden gerealiseerd doordat maatregelen te lang op zich laten wachten. In mei jl. heeft het Cft afspraken gemaakt met de Raad van Ministers over een snelle invoering van de maatregelen gericht op apparaatskosten en arbeidsvoorwaarden van ambtenaren. Momenteel vreest het Cft toch weer vertragingen, ondanks deze afspraken. In de ontwerpbegroting 2015 zal duidelijk gemaakt moeten worden welke maatregelen zijn genomen om besparingsverliezen te voorkomen.
- *De haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de kapitaaldienst*
In 2013 heeft Curaçao ANG 60 miljoen geleend ten behoeve van investeringen in (sociale) infrastructuur en educatie. Uit de eerste uitvoeringsrapportage 2014 komt naar voren dat deze middelen niet volledig zijn ingezet en dat u voornemens bent het resterende bedrag via een begrotingswijziging door te schuiven naar 2014. In de begroting 2014 is voor ANG 200 miljoen aan investeringen opgenomen, bovenop de voorgenomen investeringen in het nieuwe ziekenhuis. Aangezien het Cft geen leningsverzoek heeft ontvangen ten behoeve van deze investeringen, gaat het ervan uit dat van deze ANG 200 miljoen tot op heden nagenoeg niets tot besteding is gekomen.

Bovenstaande duidt erop dat de kapitaaldienst niet realistisch wordt begroot. Bij de toetsing van de ontwerpbegroting 2015 zal het Cft er op toezien dat de kapitaaldienst realistisch en uitvoerbaar is. De kapitaaldienst is geen overzicht van de wensenlijstjes van de verschillende ministeries, maar dient een realistisch beeld te schetsen van de investeringen die gedaan zullen worden, rekening houdend met de absorptiecapaciteit van het land, in zowel economisch perspectief als de ambtelijke uitvoeringscapaciteit. Het concreet beoordelen van investeringswensen is in het verleden nooit goed mogelijk geweest aangezien de kapitaaldienst daarvoor nooit voldoende onderbouwd was en omdat investeringsvoornemens gedurende het jaar vaak nog in beweging zijn.

Daarom heeft het Cft altijd een voorbehoud gemaakt bij de kapitaaldienst en de daadwerkelijke toetsing van individuele investeringsvoornemens op een later moment gedaan als er een voornemen was om te lenen. Deze procedure zal ook in 2015 gevolgd worden.

- *Verbeteringen in het financieel beheer*

Uit de rapporten van de SOAB en de ARC bij de onlangs opgestelde jaarrekeningen (2010, 2011 en 2012) blijkt wederom dat het financieel beheer op Curaçao niet op orde is. Dit beeld wordt bevestigd door de PEFA-inventarisaties die Curaçao en het Cft gezamenlijk hebben gedaan. Goed financieel beheer is noodzakelijk om te komen tot een volledige, ordelijke en controleerbare begroting. Naast bovenstaande punten zal het Cft conform artikel 15 lid 2 Rft bij de beoordeling van de begroting extra aandacht geven aan volledigheid, ordelijkheid en controleerbaarheid.

Het Cft is zich ervan bewust dat goed financieel beheer niet van de een op andere dag gerealiseerd kan worden, maar gedurende het proces naar waar Curaçao naartoe wil (zoals vastgelegd in het verbeterplan) wordt vooralsnog te weinig vooruitgang geboekt. Onlangs zijn vijf indicatoren benoemd waar prioriteit aan moet worden gegeven (indicatoren 9, 15, 18, 20, 23) in het kader van het verbeteren van het financieel beheer. Het Cft verwacht bij de begroting 2015 dan ook een uitgewerkt plan met actiepunten en tijdsplan hoe aan deze vijf prioriteiten invulling wordt gegeven.

Het Cft benadrukt het belang van bovenstaande aspecten voor een positief oordeel op de begroting 2015. Indien het Cft niet de beschikking heeft over voldoende informatie of de begroting voldoet aan de criteria uit de Rft, kan het Cft geen positief oordeel geven over de begroting 2015. Dit betekent tevens dat het Cft in dat geval geen goedkeuring kan geven ten aanzien van voorgenomen leningen.

Om ervoor te zorgen dat de ontwerpbegroting 2015 voldoet aan bovengenoemde, is het Cft uiteraard bereid om in een vroeg stadium met u en uw medewerkers in overleg te treden over (concepten van) de ontwerpbegroting en de onderliggende stukken. Het Cft gaat ervan uit dat de goede samenwerking tussen het secretariaat van het Cft en uw ministerie wordt voortgezet en dat dit zal leiden tot het gewenste resultaat.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft gaarne bereid die te geven.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

prof.dr. A.F.P. Bakker

Kenmerk
Cft 201400091
Blad
4/4

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De minister-president van Curaçao
De secretaris-generaal van Financiën van Curaçao